

São Paulo, 29 de maig de 2020

Sr. D. Gabriel Rufián Romero
Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya
Congrés dels Diputats
Madrid

Benvolgut Gabriel Rufián,

Com bé sabeu els ciutadans de Catalunya seran convocats a votar en unes eleccions al Parlament de Catalunya en algun moment de 2020 o de 2021. Això a banda de la possibilitat que puguin haver-hi altres convocatòries electorals des del Govern de l'estat.

En el cas que aquestes eleccions se celebressin ara mateix, els ciutadans convocats a participar en aquestes eleccions seríem **250.218, que és el nombre de catalans inscrits al CERA (cens electoral de residents absents) a 1er d'abril de 2020 amb dret de vot en tots els processos electorals** (excepte les eleccions municipals). L'augment de residents exteriors catalans inscrits al CERA ha estat de 10.135 entre abril de 2019 i abril de 2020 i de 23.837 respecte dels inscrits que van tenir dret de vot a les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre de 2017.

Com des de la nostra federació, que representa a la majoria d'entitats catalanes d'arreu del món, ja hem tingut ocasió d'explicar públicament en repetides ocasions, el sistema posat en marxa per la reforma del vot exterior mitjançant la LOREG (Llei orgànica de règim electoral general) va modificar les condicions del vot exterior instaurant el sistema denominat del '**voto rogado**' imposant un tràmit de petició prèvia del vot amb terminis molt curts i gairebé impossibles de complir a la gran majoria de països.

Ens permetem recordar-vos que la participació dels residents exteriors en les darreres eleccions celebrades va ser desastrosa, com ja va sent la norma des de la implantació del sistema del 'voto rogado'. En el cas de les darreres eleccions al Congrés dels Diputats i al Senat de novembre de 2019, **únicament 22.870 votants exteriors de Catalunya (el 9,3% dels 245.128 amb dret de vot)** van aconseguir votar. Eren 30.595 els que havien aconseguit pregar el vot, primer filtre que ja va deixar al 87,5% dels votants sense possibilitats de vot pel mal funcionament de la clau telemàtica de sol·licitud o perquè mai van rebre la documentació que permetia pregar el vot.

Adicionalment cal tenir en compte que en **aquestes darreres eleccions a 2019 es van aplicar per primera vegada les disposicions de la reforma 2/2016 de la LOREG** (Llei orgànica de règim electoral general) que implicaven que qui hagués fet la sol·licitud de vot a la convocatòria d'abril no havia de repetir-la al novembre (això sembla haver funcionat relativament bé) i que **el procés electoral es reduïa de 54 a 47 dies**, el que ha tingut el lògic impacte en el vot extra-europeu atesos els terminis ja molt ajustats en el procés de vot exterior.

Finalment només van ser 22.870 (74,8% dels que havien aconseguit sol·licitar el vot) els que van poder votar i **van ser doncs el 90,7% els que es van quedar sense poder votar**. El que és clarament detectable arreu del món és que el termini de 47 dies des de la signatura del decret de la convocatòria d'eleccions fins a la celebració dels comicis és manifestament curt i no permet la tramesa de la documentació de manera raonable. A això cal afegir que els acords entre Correus espanyol i els correus de la majoria de països no funcionen i la documentació electoral és tractada com la publicitat de qualsevol comerç i distribuïda de manera erràtica i amb retards inaudits.

Evidentment som conscients que, especialment des de l'adopció de la **Llei 52/2007 sobre la memòria històrica** i, en particular, la seva disposició addicional setena sobre la recuperació de nacionalitat, el cens de residents a l'exterior ha crescut de manera exponencial i que, en un percentatge molt alt de casos aquestes persones tenen un gran allunyament de la política catalana o espanyola que farà difícil que mai arribin a votar, per la qual cosa xifres com la del 90,7% de persones privades de vot s'han de relativitzar.

A això cal afegir que la tramesa dels vots exteriors es fa per valisa diplomàtica des dels consolats i que un cop arribats a Madrid són distribuïts a les respectives Juntes Electorals Provincials per una empresa de correus privada i arriben amb el temps molt just al recompte del vot exterior que es fa, d'acord amb el que disposa la LOREG, el tercer dia després de la jornada electoral. En conseqüència els vots emesos durant la pròrroga de dos dies que la Junta Electoral Central ha agafat el costum de disposar en cada elecció molt difícilment arriben al recompte final i són malauradament vots perduts en la majoria de casos.

Les deficiències de tot tipus en el procés del vot exterior són malauradament nombroses i han estat repetidament denunciades davant la Junta Electoral Central (JEC) sense que aquesta hagi pogut i/o volgut modificar gran cosa en el procés de vot. La FIEC vàrem presentar uns complets i detallats escrits de denúncia després de les eleccions catalanes de 2015 i 2017, el Govern de la Generalitat ho va fer després de les eleccions catalanes de 2019 i l'organització Marea Granate ha presentat un ampli informe-denúncia a l'Oficina d'Institucions Democràtiques i Drets Humans de la OSCE (Organització per la Seguretat i la Cooperació Europea) sobre els comicis del 28A i del 26M de 2019.

Trobareu una Taula recapitulativa amb la participació del vot exterior en totes les convocatòries electorals a Catalunya des de 1995 fins a 2019.

El tema de la derogació del 'voto rogado' ha estat tractat en legislatures anteriors al Senat, que va aprovar el 26 de febrer de 2020 una resolució instant al

Govern de l'estat a procedir en un termini de sis mesos a la derogació de l'article 75 de la LOREG. Resolució que confirmava l'adoptada per unanimitat al mateix Senat el 9 de maig de 2017 en el mateix sentit a instàncies de la Senadora Sara Vilà. La mateixa senadora va interrogar en aquest sentit la Ministre d'Afers Exteriors, Arancha González Laya, el passat dia 26 de maig i la resposta en quan a la voluntat del Govern de l'estat de procedir a aquesta reforma sembla intacta.

Malauradament, el debat sobre la reforma de la LOREG i la derogació del voto rogado sempre arriba al Congrés de Diputats quan les legislatures estan a punt d'acabar-se, com en el cas de la proposta de llei presentada pels grups de PSOE i Podemos al febrer de 2019 i que és la darrera activitat en aquest sentit al Congrés dels Diputats. Per bé que el ple del Congrés dels Diputats d'11 de març de 2014 **ja havia aprovat per amplíssima majoria prendre en consideració una proposició de llei presentada pel Parlament de Galícia en que es proposava la modificació del sistema de vot exterior**

A 2020 hi ha previstos processos electorals a Galícia, Euskadi i Catalunya (previsiblement) i creiem que els diputats i senadors escollits a Catalunya el passat 10 de novembre haurien de plantejar la reforma de la LOREG quan abans millor. Malauradament sembla difícil que pugui aplicar-se a les convocatòries a Galícia i a Euskadi atesos els terminis tant curts.

Ens permetem recordar-li que els drets polítics dels espanyols residents a l'estranger, atesa la gran importància històrica de l'emigració a l'Estat Espanyol, **estan clarament fixats a la Constitució Espanyola que va atribuir a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'emigració** (article 149.1.2ª) i va fixar de manera tuitiva els drets dels emigrants en els àmbits econòmic, social i polític (articles 42 i 68.5).

L'article 42 de la Constitució disposa que *"el Estado velará especialmente por la salvaguardia de los derechos económicos y sociales de los trabajadores españoles en el extranjero, y orientará su política hacia su retorno"*. Aquest mandat dirigit a l'Estat té la força prescriptiva de l'article 53.3, de forma que ha de guiar la legislació positiva, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics. La mateixa Constitució, quan es refereix al sufragi estableix de forma imperativa que *"la ley reconocerá y el Estado facilitará el ejercicio del derecho de sufragio a los españoles que se encuentren fuera del territorio de España"* (art. 68.5 II).

Per aportar a la pràctica aquest dret constitucional es va adoptar **la Ley Orgánica 5/1985, de 19 de junio, del Régimen Electoral General (LOREG)** que reconeix el dret de sufragi (article 2.1) a tots els espanyols, contemplant l'exercici del dret de vot pels electors absents en tots els processos electorals. Segons l'article 31.1 de la LOREG: *"El Censo electoral está compuesto por el censo de los electores residentes en España y por el censo de los electores residentes-ausentes que viven en el extranjero"*. També la **Ley 40/2006, de 14 de diciembre, del Estatuto de la ciudadanía española en el exterior** reconeix el dret dels espanyols residents a l'estranger *"a ser electores y elegibles, en todos y cada uno de los comicios, en las mismas condiciones que la ciudadanía residente en el Estado español, en los términos previstos en la normativa de aplicación"*.

Creiem, en conseqüència, que s'escau, per simple respecte a les disposicions constitucionals en vigor, que els diferents Grups Parlamentaris al Congrés dels Diputats, atesa que aquesta és una competència de l'Estat sotmesa al control i la iniciativa legislativa d'aquestes cambres, activin de forma immediata les accions parlamentàries necessàries per a **reformar la LOREG en aquells articles i aspectes que han causat el desastre de participació en tots els processos electorals des de 2010.**

Aquesta **nova reforma de la llei** hauria d'eliminar el 'voto rogado' derogant l'article 75 de la LOREG i retornar als principis de la llei d'abans de 2010, conservant els aspectes positius introduïts a la reforma de 2010 (la possibilitat de votar a ambaixades i consolats) i avançar cap a un **sistema de vot electrònic que les noves tecnologies permeten**. Encara que més que de vot electrònic nosaltres creiem que cal parlar de facilitats electròniques en el vot (poder descarregar paperetes de vot, certificats censals, etc.). Quelcom que pot solucionar amb aquesta injusta privació de drets democràtics que patim els catalans residents a l'exterior.

Esperem, que en els terminis més breus, el vostre grup donarà suport a que aquesta discussió s'iniciï a la Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats i es pugui assolir, **en terminis raonables**, un resultat positiu pels interessos del vot exterior.

Estem segurs de que vostè serà sensible a aquestes justificades i democràtiques exigències i li agraïm anticipadament el seu suport en un moment en que la demanda social per a millorar la qualitat del nostre sistema democràtic és clarament majoritària i ningú hi pot restar insensible.

Cordialment.

Màrius Vendrell Royo (Sao Paulo)
President de la FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes)

Antoni Montserrat Moliner (Luxemburg)
Secretari General de la FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes)

Xavier Tudela Peña (Barcelona)
Secretari General Adjunt de la FIEC (Federació Internacional d'Entitats Catalanes)